

*The Academy
of Management
and Administration
in Opole*

WSPÓŁCZESNE TRENDY W GOSPODARCE I SEKTORZE PUBLICZNYM

MODERN TENDENCIES IN BUSINESS AND PUBLIC SECTOR

Monograph

*Edited by
Oleksandr Nestorenko
Tadeusz Pokusa*

Opole 2016

THE ACADEMY OF MANAGEMENT
AND ADMINISTRATION IN OPOLE

**WSPÓŁCZESNE TRENDY
W GOSPODARCE I SEKTORZE PUBLICZNYM**

**MODERN TENDENCIES
IN BUSINESS AND PUBLIC SECTOR**

Monograph

Edited by Oleksandr Nestorenko

Tadeusz Pokusa

Opole 2016

ISBN 978-83-62683-90-1

Modern Tendencies in Business and Public Sector. *Monograph.* Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2016; ISBN 978-83-62683-90-1 (Paper); pp.292, illus., tabs., bibls.

Editorial Office:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18
tel. 77 402-19-00/01
E-mail: info@poczta.wszia.opole.pl

Reviewers

dr hab. Ryszard Broszkiewicz
dr hab. Marian Duczmal
prof. Vladimir Gonda, PhD

Editorial Board

Tadeusz Pokusa (chairman), Wojciech Duczmal, Igor Lyman,
Oleksandr Nestorenko, Tetyana Nestorenko,
Aleksandr Ostenda, Sławomir Śliwa

Publishing House:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18
tel. 77 402-19-00/01

300 copies

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978-83-62683-90-1

© Authors of articles, 2016
© Publishing House WSZiA, 2016

TABLE OF CONTENTS:

Introduction	5
Part 1. Modern approaches to the analysis of business conditions	6
1.1. Substrates of compositional reality of enterprises development based on the concepts of information economy	6
1.2. Basic trends of world countries' economies structural change within globalization	14
1.3. Innovative entrepreneurship as a basis for development: theoretical approach	20
1.4. Universal matrix of market relations	28
1.5. Eco-model of capitalization of business in the context of the "green" economy	38
1.6. Modern management and entrepreneurship: natural foundation and direction of development	46
1.7. Features of operation of clusters at the global economy	53
1.8. Special aspects of interior trade competitive struggle in Ukraine	61
1.9. The social component in the system of modern corporate management	70
1.10. The impact of the current state of land ownership on efficiency of Ukrainian agrarian sector	79
1.11. Quality and competitiveness of the products under market conditions	88
Part 2. Market infrastructure: current state and trends of development	94
2.1. Institutionalization of public management in the network	94
2.2. The possibility of establishing of local cash benefits for family by the commune council	102
2.3. Human resource management in local government administration	115
2.4. Loads public-private small and medium enterprises in Poland according to of legal regulations	128
2.5. Reform of international monetary system in new financial architecture	138
2.6. The Genesis of the formation of consolidated insurance services	146
2.7. The evolution of development of the insurance system in Ukraine: challenges and threats	154
2.8. Innovation in the market of insurance service under network economy	165
2.9. Identification of the financial information in the context of modern trends of business development	174
2.10. Improving the mechanism of a tax audit by the State Fiscal Service	181

2.8. Innovation in the market of insurance service under network economy

2.8. Інновації на ринку страхових послуг в умовах мережевої економіки

Важливим завданням подальшого розвитку ринку страхових послуг в Україні є забезпечення швидкої та ефективної його трансформації в напрямку оптимізації якості страхових послуг, їх інноваційності при забезпеченні рентабельності страхової діяльності в умовах формування мережевої економіки.

Мережева економіка (networked economy) – це відносно нове поняття, з змістом якого науковці продовжують визначатися. В науковій літературі можна зустріти різні визначення поняття «мережі»: від трактування його як синоніму поняття «стратегічні альянси», «скупчення», «спільні підприємства», «промислові райони» тощо [8], до розгляду його як комплексу взаємопов'язаних вузлів, конкретний зміст кожного з яких залежить від характеру певної мережевої структури. М. Кастельс визначає мережеву економіку як єдність інформаційної та глобальної, що пояснює, по-перше, вагомістю інформації, що заснована на знаннях, і, по-друге, розповсюдженням практично всіх видів економічної діяльності в глобальному масштабі, що передбачає використання розгалуженої мережі, що зв'язує економічних агентів [9]. Дослідник розкриває вплив ТНК на розвиток країн світу та називає сучасний капіталізм інформаційним через глобальну присутність інформаційних мереж. М. Кастельс виділяє різні види мереж (мережа глобальних фінансових потоків, мережа засобів масової інформації тощо) [10].

За визначенням вітчизняних науковців внутрішні властивості глобального фінансового ринку, серед яких: «1) міжнародні масштаби здійснення угод і, відповідно, транскордонне переливання капіталу; 2) діяльність транснаціональних банків, фінансово-промислових груп, інвестиційних фондів і компаній, пенсійних і страхових фондів, глобальних транснаціональних корпорацій як суб'єктів ринку; 3) доступність для інвесторів і позичальників; 4) безперервність процесів інвестування, кредитування, торгівлі валютою та цінними паперами; використання глобальних електронних мереж – є факторами економічного розвитку, оскільки кожна з них сприяє зростанню обсягів залучення».

Л. З. Кіт визначає, що «розмірковуючи над «мережевою економікою», ми розуміємо це, як синтез складових (інформаційна економіка, економіка знань, економіка високих технологій та цифрова економіка), що тісно взаємопов'язані та доповнюють одна одну» [11, с. 190]. За визначенням А. А. Гриценка «якщо в ієрархічній структурі елементи системи перебувають на різних рівнях і мають різний статус, то в мережевій – вони є рівнорівневими і рівноправними» [5, с. 51.].

Враховуючи, що першорядним фактором виробництва мережевої економіки є інформація та знання, а основою сталого розвитку економічної системи є інформаційно-цифрові технології, то серед основних умов її формування та розвитку виокремлюють:

- розвиток і розповсюдження Інтернет-технологій (умовою існування мережевої економіки є інформаційно-комунікативне середовище, яке створене та підтримується глобальною мережею Інтернет);

- наявність в критичній масі економічних агентів і відповідної інфраструктури, яка робить можливою їх діяльність;

- нові інструменти (можливість виникнення яких обумовлена глобальними комунікаціями) для реорганізації форм спільної діяльності людей, що використовуються для розробки принципів мережевої організації;

- зростання ефективності різноманітних видів економічної інфраструктури через використання можливостями Інтернет-технологій, що обумовлює модернізацію інфраструктури економіки і створення мережевих інституційних структур [13, с. 40-45].

Отже, зауважимо, що по-перше, мережева економіка – це якісно нова форма економічного порядку, яка починає витіснити ієрархічні та ринкові форми з обслуговування економічних відносин в умовах глобалізації. По-друге, мережева економіка – це діяльність, що здійснюється за допомогою електронних мереж.

Слід зазначити, що мережева економіка ґрунтується на виробництві та розподілі мережевих благ, корисність яких виявляється виключно через мережеві зв'язки, властивостями яких є: комплементарність, стандартність; мережеві зовнішні ефекти; ефекти пастки (lock-in-effect), економія на масштабі виробництва.

У дослідження теоретико-методологічних основ страхової діяльності вагомий вклад зробили вчені України та зарубіжжя. Слід зазначити, що часто використовуються поняття «страхового ринку» та ринку «страхових послуг». Ми поділяємо позицію та висновки О. О. Гаманкової, яка розглядає страховий ринок як цілісне утворення що є сферою обмінно-розподільних фінансових відносин, які складаються між страхувальниками та щодо захисту їхніх майбутніх інтересів, і страховиками (перестраховиками), котрі забезпечують такий захист за певну плату (страхову премію) за рахунок грошових фондів у вигляді власного та залученого страхового капіталу. «Ринок же страхових послуг охоплює лише ті фінансові відносини на страховому ринку, які є відносинами обміну і які опосередковують купівлю-продаж послуг зі страхового захисту. Саме ринок страхових послуг можна вважати механізмом, який поєднує інтереси носіїв попиту (споживачів страхових послуг) і пропозиції (страхові компанії)» [4, с. 101].

Метою даного дослідження є визначення особливостей формування попиту та пропозиції на ринку страхових послуг та інноваційності бізнес-процесів на ринку страхових послуг України в умовах формування мережевої економіки.

Основними елементами механізму ринку страхових послуг є страховий тариф, попит і пропозиція. На попит на страхові послуги впливає не лише ціна (тарифна ставка), а й нецінові чинники, серед яких:

ціни на інші послуги, які можуть бути використані з метою управління ризиками. Якщо витрати на інші механізми управління ризиком (контракт з службою охорони, формування своєї медичної служби тощо) будуть нижчими, то це призведе до скорочення попиту на страхові послуги;

кількість покуців на ринку страхових послуг, в числі яких ті підприємства та домогосподарств, які мають потенційну потребу в певному страховому захисті, наприклад, підприємства мусять за вимогами державних органів управління організувати, проводити та оплачувати спеціальний медогляд для своїх працівників, альтернативою чому може бути послуга медичного страхування, яка включає відповідну опцію. Підприємство може вирішити не тільки стандартну задачу проходження медогляду, а й розширити для своїх працівників соціальний пакет;

грошові доходи покуців страхових послуг, якими можуть бути як фізичні, так і юридичні особи: із зростанням останніх попит теж, як правило, зростає. Для підприємства важливо: яким може бути джерело уплати страхових внесків, чи існує можливість включення платежу за страхову послугу до складу валових витрат з метою мінімізації прибутку, що оподатковується. Останнє слугує додатковим чинником попиту на страхову послугу і тривалий час породжувало попит на псевдостраховання, однією з ознак якого є перерахування в страхову компанію грошових коштів у вигляді страхових платежів за безпідставно завищеним тарифом при встановленні в договорі страхування серйозних обмежень при визначенні страхових ризиків і порядку розрахунку виплати страхового відшкодування. Існування такого попиту утворювало відповідну пропозицію, що призвело до поділу ринку страхових послуг на класичне страхування та псевдостраховання (квазістраховання, оптимізаційне страхування);

угодобання споживачів страхової послуги, на формування яких впливає наявність або відсутність довіри до страховиків та визначення широкого кола обов'язкових видів страхування. Зауважимо, що довіра є й базовим інститутом страхового ринку, та визначальним чинником формування попиту на страхову послугу;

накопичене майно, яке, з одного боку, потребує страхового захисту, з іншого – може бути об'єктом застави, під яку надається кредит, а, отже, це й є додатковим мотивом зростання попиту на послуги з страхування майна;

очікування щодо зміни ситуації ризику (зміна руйнівних наслідків стихійних лих, господарської діяльності людей тощо), що, відповідно, підвищує або знижує попит;

економічна політика держави, наприклад політика оподаткування. При інших рівних умовах відсутність оподаткування страхових платежів за страхову послугу, включення страхових платежів в перелік таких, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний соціальний внесок може сприяти зростанню на неї попиту.

Кількість страхових послуг, яку страховики хочуть і можуть виробити за певною ціною (тарифною ставкою) протягом певного періоду часу на певному ринку *є пропозицією страхової послуги*.

Якщо в цілому серед нецінових чинників пропозиції виокремлюють: ціни на ресурси, стан засобів виробництва, природні умови, якість праці, кількість продавців, оподаткування, субсидування виробництва продукції державою або місцевими органами влади, очікування виробників та інше, то є потреба адаптувати означені чинники пропозиції з урахуванням специфіки ринку страхових послуг. Щодо цін на ресурси, то розгляд цього чинника для страховиків слід розпочати з вимог до мінімального розміру статутного капіталу. Так, для страховика, який займається видами страхування, іншими ніж страхування життя, він установлюється в сумі, еквівалентній 1 млн євро, а страховика, який займається страхуванням життя, – 10 млн євро за валютним обмінним курсом валюти України [3]. Означений чинник впливає й на фактор «кількість продавців страхової послуги / страховиків».

Потенційними конкурентами може бути визнано: фінансові організації, що діють у відповідних географічних межах ринку страхових послуг, які не мають ліцензії на здійснення діяльності на ринку страхових послуг, але мають рівну конкурентну можливість надавати такі послуги (прикладом можуть бути недержавні пенсійні фонди (НПФ), чисельність яких останнім часом зростає); фінансові організації, що діють поза розглянутими географічними межами ринку страхових послуг, що мають відповідні ліцензії на здійснення діяльності на ринку страхових послуг, що мають намір увійти на даний ринок страхових слуг, наприклад, філії іноземних страхових компаній.

На стан засобів виробництва страхових послуг впливає й рівень розвитку та впровадження технологій, серед яких ІТ-системи та інформатизація бізнес-процесів на страховому ринку, які забезпечують інноваційність страхової діяльності (табл. 1).

Інновації на ринку страхових послуг України в умовах формування мережевої економіки сприяють одержанню таких результатів:

забезпечення конкурентоспроможності страхових компаній шляхом автоматизації діяльності, що досягається через оптимізацію управління бізнес-процесами та документообігом;

поява нових страхових продуктів, що стає можливим через: перспективи проектування та тестування нових продуктів; перспективи інтеграції з другими компонентами (калькуляторами, модулями перестраховування); розробкою продуктів на основі заздалегідь підготовлених сегментів;

опрацювання цінової політики та моніторинг прибутковості продуктів щодо каналів розповсюдження, а також забезпечення прямого доступу клієнтів до даних по полісах та збитках (Call-центр, Інтернет, WAP, СМС), що впливає на ефективність продажів та сприяє оптимізації комісійної винагороди;

автоматизація процесів андеррайтингу з забезпеченням функцій: збору даних про об'єкт страхування з різних джерел, безперервний андеррайтинг з урахуванням всіх користувачів (агентів, брокерів, андеррайтерів, перестраховиків) [15].

Таблиця 1. Інноваційність бізнес-процесів на ринку страхових послуг України в умовах формування мережевої економіки

Страхова діяльність	Об'єкт інновацій/Вид інновацій	Зміст інновацій
Створення продукту (послуги)	Страховий продукт (послуга)/ продуктова	Розробка інноваційних страхових продуктів та послуг
Супровід страхового продукту (послуги)	Система просування страхового продукту (страхової послуги)/ процесна інновація	Розробка інноваційних технологій супроводу страхового продукту (послуги): автоматизація шляхом впровадження інформаційних технологій, франчайзинг
Розвиток каналів збуту страхового продукту (послуги)	Система збуту страхового продукту (страхової послуги)/ Продуктова/процесна	Он-лайн-продажі, створення нових каналів збуту страхових послуг шляхом впровадження інноваційних методів страхового маркетингу
Організаційно-управлінська діяльність компанії	Організаційно-управлінська діяльність компанії / процесна	Інноваційні методи організації та управління бізнес-процесами на основі автоматизації (Digital стратегії в страхуванні)
Взаємодія з елементами зовнішнього середовища	Процеси взаємодії	Інноваційні методи організації та управління, серед яких, наприклад, посилення інтеграції страхових компаній з банками, перехід до пруденційного регулювання діяльності страхових організацій та міжнародних стандартів їх звітності.

Складено автором

Розгляд чинника оподаткування слід розпочати з зауваження, що серед проблем вітчизняного страхового ринку, які потребують кардинального вирішення є використання страхування як механізму оптимізації оподаткування в усіх суб'єктів договору (страховиків, підприємств-страхувальників,

застрахованих) та ухиленням від нього. Зауважимо, що часто з метою оптимізації оподаткування підприємство створювало афілійовану (кептивну) страхову компанію. Такі компанії можуть укладати договори страхування (припустімо, приміщення й устаткування підприємства на випадок стихійних лих (цунамі, землетрус) з великими підприємствами й фінансово-промисловими групами. На подальшому етапі відбувається співпраця кептивних компаній із страховими компаніями-посередниками, котрі, у свою чергу, переказують гроші так званим буферним фірмам, які можуть існувати тільки на папері. Отже, таким чином здійснюється псевдострахування.

Афілійовану страхову компанію може створити і банк. Нам імпонує позиція А. М. Єрмошенко, яка досліджуючи механізм інтеграції страхових компаній з банками, пропонує «форми класифікувати за їх рівнем і кінцевим продуктом як: співробітництво на основі угоди про спільну діяльність/дистрибуцію (слабкий рівень інтеграції); утворення нової страхової компанії спільними зусиллями банку і СК (середній рівень інтеграції); утворення фінансової холдингової групи або шляхом купівлі банком страхової компанії чи навпаки (повна інтеграція) [7, с. 9].

Зазначимо, що пільгова практика оподаткування є досить поширеною. Підмітимо, що основу податкового регулювання страхової діяльності в Європейському союзі складають дві Директиви Ради ЄС: Директива Ради ЄС 90/435/ЄЕС від 23 липня 1990 р. «Про загальну систему оподаткування, що застосовується до материнських та дочірніх компаній в різних державах-членах» [1] та Директива Ради ЄС 90/434/ЄЕС від 23 липня 1990 р. «Про загальну систему оподаткування, що застосовується до злиття, розділу, передачі активів та обміну акціями, щодо компаній у різних державах-членах» [2].

Зауважимо, що ринкова рівновага на ринку страхових послуг (якій відповідає рівноважна тарифна ставка (*ціна рівноваги*) і рівноважний обсяг страхових послуг) не є сталою величиною, вона постійно змінюється, що може супроводжуватися як надлишковим попитом на страхові послуги (*надлишковий попит*, або дефіцит, як наслідок зниження тарифних ставок до рівня, меншого за рівноважний, свідчить, що покупцям необхідно платити вищу ціну, щоб не залишитися без страхової послуги, а це стимулює перерозподіл ресурсів страховиками на користь виробництва саме цих послуг), так і надлишковою їх пропозицією (*надлишкова пропозиція* виникає, коли ціна (тарифна ставка) перевищує ціну рівноваги, що спонукає конкуруючих один з одним страховиків знижувати тарифні ставки).

Підкреслимо, що на тарифну політику страхових компаній впливають і трансакційні витрати. Згідно з висновками Р. Коуза, трансакційними є «витрати збору й обробки інформації, витрати проведення переговорів й ухвалення рішення, витрати контролю і юридичного захисту виконання

контракту» [12, с. 9]. В цілому *передумовами зростання трансакційних витрат* є: адміністративно-бюрократична система створення та ліцензування страхових компаній, збирання й подання документів при одержанні страхового відшкодування; низький рівень довіри до виконання страховими компаніями своїх зобов'язань за відсутності гарантій юридичного захисту страхувальників; нестабільний валютний курс, який спричиняє знецінення активів страховиків; недосконалість механізму реалізації прав власності та страхового законодавства, що не дозволяє забезпечити відповідальність страховика. Розглянемо вплив формування мережевої економіки на трансакційні витрати страхової діяльності (табл. 2).

Зазначимо, що *передумовами зростання трансакційних витрат* є: адміністративно-бюрократична система створення та ліцензування страхових компаній, збирання й подання документів при одержанні страхового відшкодування; низький рівень довіри до виконання страховими компаніями своїх зобов'язань за відсутності гарантій юридичного захисту страхувальників; нестабільний валютний курс, який спричиняє знецінення активів страховиків; недосконалість механізму реалізації прав власності та страхового законодавства, що не дозволяє забезпечити відповідальність страховика. Страховий ринок можна віднести до *регульованих ринків, якими є* такі, що підпадають під дію товарних угод, а також державних нормативних актів, спрямованих на їхню стабілізацію.

Узагальнюючи зазначимо, що відбувається вплив формування мережевої економіки на страхову діяльність, що можна відстежити через такі форми прояву її властивостей:

комплементарність і стандартність – створюються агентські мережі страховиків, розгортаються різні моделі співпраці банків та страхових компаній (bancassurance), відбувається стандартизація умов страхування, що пропонує агентська мережа певного страховика;

зовнішні мережеві ефекти – за рахунок відкриття нових відділень в різних регіонах розширюється агентська мережа (чим більше регіональне покриття та гідний страховий портфель має страхова компанія, тим більшою є її ринкова вартість та можливість стати об'єктом купівлі та продажу на страховому ринку);

ефект пастки – можливості страхувальника щодо вибору прийнятної за якістю та вартістю (страховим тарифом) страхової послуги, що пропонується на добровільній основі можуть бути вкрай незначними, наприклад, через обмежену кількість акредитованих у банку страховиків, та намаганням самих банків диктувати їм власні умови щодо страхової послуги;

економія на масштабі виробництва – електронні та мережеві технології забезпечують те, що масштаби здійснення угод мають наднаціональний характер, а витрати страховика зводяться майже до мінімуму.

Таблиця 2. Вплив формування мережевої економіки на трансакційні витрати страхової діяльності

Властивості	Зміст властивостей мережевої економіки [14, с. 9]	Вплив властивостей мережевої економіки на трансакційні витрати страхової діяльності	
		Зміни в страховій діяльності	Зміни в трансакційних витратах
Комплементарність і стандартність	Значно розширюють можливості використання мережевого блага через взаємодію і комунікації учасників мережі.	Створюються агентські мережі страховиків, розгортаються різні моделі співпраці банків та страхових компаній (bancassurance). Відбувається стандартизація умов страхування, що пропонує агентська мережа певного страховика.	З одного боку, можливості використання мережевого блага через взаємодію і комунікації учасників мережі забезпечують скорочення трансакційних витрат, а, з іншого – можуть зростати витрати щодо закріплення прав власності страхових організацій на їх страхові продукти (комунікація учасників мережі може сприяти втраті прав власності суб'єктів страхових відносин)
Зовнішні мережеві ефекти	З залученням кожного додаткового суб'єкта до мережі її цінність значно збільшується для інших учасників. За об'єднання маленьких локальних мереж в одну різко зростає їх цінність.	Агентська мережа розширюється за рахунок відкриття ще нових відділень в різних регіонах.	Чим більше регіональне покриття має страхова компанія, тим меншими є її витрати пошуку, придбання та архівації інформації; більшою є її ринкова вартість. Агентська мережа, яка має гідний страховий портфель, нарощує свою цінність та може стати об'єктом купівлі та продажу на страховому ринку.
Ефект пастки	Стандартність і комплементарність мережевих благ роблять залежними своїх споживачів від певного стандарту і мережі.	Можливості страхувальника щодо вибору прийнятної за якістю та вартістю (страховим тарифом) страховою послугою, що пропонується на добровільній основі можуть бути вкрай незначними, наприклад, через обмежену кількість акредитованих в банку страховиків, та намаганням самих банків диктувати їм власні умови щодо страхової послуги.	У деяких випадках такий стан речей може призвести до того, що буде використано не найефективніший і не найкорисніший стандарт даного споживача. Цей ефект сприяє розвитку мережі зсередини, тому що споживачі, які не можуть від неї відмовитися, починають її вдосконалювати і розвивати, а, отже, і скорочувати трансакційні витрати.
Економія на масштабі виробництва	Цей ефект у випадку з мережевими виявляється набагато ефективніше: витрати на виробництво першої одиниці такого блага є значно вищими, ніж наступних	Електронні та мережеві технології забезпечують те, що масштаби здійснення угод мають національний характер, зменшуючи, відповідно витрати на одиницю страхової послуги.	Трансакційні витрати зменшуються за рахунок мінімізації витрат копіювання інформації, які зводяться майже до нуля.

Складено автором

В умовах формування мережевої економіки в Україні спостерігаються тенденції до зміни попиту на масові страхові продукти, зміни їх традиційних форм і видів. Якщо на розвинутих зарубіжних ринках це обумовлено, в першу чергу, максимальним задоволенням потреб страхувальників, то в Україні скорочення загальних темпів приросту страхових премій (крім циклічних наслідків) викликано декількома факторами. По-перше, позначився «ефект масштабу», і ринок просто не спроможний зростати далі такими самими високими темпами, як у попередні роки. По-друге, на скорочення загальних темпів приросту страхових премій істотно вплинуло прагнення ліквідувати псевдостраховання. В той же час позитивну роль щодо розвитку ринку страхових послуг України може відіграти поширення інноваційності бізнес-процесів, які за умов глобалізації ринку страхових послуг частіше за все імпортуються з-за кордону та набувають поширення через діяльність транснаціональних страховиків, а саме: розробка інноваційних страхових продуктів та послуг; опрацювання інноваційних технологій супроводу страхового продукту (послуги); автоматизація шляхом впровадження інформаційних технологій, франчайзинг, он-лайн-продажі (інтернет магазини страхових послуг), створення нових каналів збуту страхових послуг шляхом впровадження інноваційних методів страхового маркетингу, серед яких: Call-центр, Інтернет, WAP, СМС, Skype, використання соціальних мереж Facebook та ін.; інноваційні методи організації та управління бізнес-процесами на основі автоматизації (Digital стратегії в страхуванні).

Література

1. Директива Ради 90/435/ЄЕС "Щодо загальної системи оподаткування, яка застосовується до материнських компаній та дочірніх підприємств різних держав-членів" від 23 липня 1990 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_358.
2. Директива 90/434/ЄЕС Ради Європейських Співтовариств "Про загальноприйнятну систему оподаткування товариств різних Держав-членів при злитті, поділі, передачі активів і обміні акцій" 23 липня 1990 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_451.
3. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України N 40 від 28.08.2003 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження страхової діяльності» [Електронний ресурс] // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0805-03>.
4. Гаманкова О. О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія [Текст]. – К.: КНЕУ, 2009. – 283 с.
5. Гриценко А. А. Иерархические и сетевые структуры в институциональной архитектонике экономических систем [Текст] // Научные труды Донецкого национального технического университета. – Серия: экономическая. – Вып. 31-7 (117). – 2007. – С. 51- 55.
6. Економічний глобалізм: розвиток та зростання: монографія [Текст] / за заг. ред. В. В. Рокочої. – К.: Таксон, 2005. – 320 с.
7. Єрмошенко А. М. Механізм інтеграції страхових компаній з банками: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.08 / А. М. Єрмошенко; Державний вищий навчальний заклад

- “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми, 2012. – 36 с.
8. Заратьєгу Й. М. Промислові райони Альфреда Маршала. Повторний візит. Частина I [Текст] // Проблеми й перспективи управління в економіці. – 2004. – № 2. – С. 59-68.
9. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://polbu.ru/kastels_informepoch/ch00_all.html.
10. Кастельс М. Становление общества сетевых структур [Электронный ресурс]: – Режим доступа з: <http://www.archipelag.ru>.
11. Кіт Л. З. Еволюція мережевої економіки [Текст] // Вісник Хмельницького національного університету, Економічні науки. – № 3, Том 2, 2014 (212). – С. 187- 194.
12. Коуз Р. Фирма, рынок и право: пер. с англ. [Текст] / Рональд Коуз. – М.: Новое изд-во, 2007. – 224 с.
13. Степаненко С. В., Яковенко Л. І. Трансформація відносин власності в умовах формування постіндустріальної економіки. – Полтава: Скайтек, 2009. – 187 с.
14. Формування інформаційно-мережевої економіки [Текст] / А. Гриценко, С. Песоцька // Економ. теорія. – 2013. – № 1. – С. 5-19.
15. Янчевски М. Использование современных ИТ-решений в деятельности страховых агентов и посредников [Электронный ресурс] / Марьюш Янчевски // Фориншурер: интернет-журнал про страхование. – 2009. – 19 окт. – Режим доступа: <http://forinsurer.com/public/09/10/19/3951>.

2.9. Identification of the financial information in the context of modern trends of business development

2.9. Ідентифікація фінансової інформації в контексті сучасних трендів розвитку бізнесу

Розвиток економічних відносин характеризується низкою змін у процесах формування, обґрунтування, прийняття та реалізації управлінських рішень. Однією з причин таких змін, на нашу думку, є модифікація аспектів формування, збереження та використання у відповідних процесах фінансової інформації.

Зважаючи на це, змінюються інформаційні потреби її користувачів, що супроводжується трансформацією їх очікувань щодо змісту інформації, її якісних і кількісних характеристик, удосконаленням способів її отримання, урізноманітнення методів її передачі та обробки.

З іншого боку, спостерігається розширення можливостей щодо використання фінансової інформації як окремого елемента інформаційного забезпечення діяльності суб'єктів підприємництва, так і в сукупності з його юридичною, функціональною, технологічною та іншими складовими.

Саме тому існує потреба у проведенні досліджень, спрямованих на вирішення завдань теоретичного та практичного характеру, пов'язаних з ідентифікацією змісту фінансової інформації та особливостей її формування. Визначення терміну «фінансова інформація» у спеціальній та науковій

2.6. Lyubov Klapkiv, Jurij Klapkiv. The Genesis of the formation of consolidated insurance services.

Conducted research of the genesis of the formation of consolidated insurance services on the basis of the coexistence of insurance and banking. Since historically conditioned development from IV century BC seven economical stages of formation of the consolidated financial products are allocated. Six stages which are those that can be considered completely formed. It was analyzed the basic reasons for success, factors that encouraged the development of the strategy of insurance services consolidation, highlighted peculiarities of the development, the potential possibilities, positive and negative aspects of functioning.

2.7. Tetyana Yavorska, Lyudmyla Voytovych. The evolution of development of the insurance system.

The structural approach to the nature of the insurance system are grounded in the article. Based on the study highlighted the stages of evolution of the insurance system in Ukraine (First stage – during the 90-th of the XX century; II – 2001-2007 years; III – 2008-2010 years; IV – from 2011 to the present). The modern challenges and threats to the development of the national insurance system (a large of number of the insurance companies and their weak capitalization; using shadow schemes; lack of transparency in insurance companies; weak investment opportunities) are researched. Directions to improve the transparency of insurance companies in Ukraine are offered.

2.8. Liudmyla Nechyporuk. Innovation in the market of insurance service under network economy.

The author has determined the analysis of the network economy as a qualitatively new form of economic. It was established that in a network economy in Ukraine there are trends to changes in demand for massive insurance products, changes to traditional forms and types and distribution of innovative business processes (development of innovative insurance products and services; elaboration of innovative technology support insurance services: automation by implementing information technology, franchising, online sales, new distribution channels for insurance services through the introduction of innovative insurance marketing, innovative methods of organization and management of business processes through automation).

2.9. Oleksandr Sherstiuk. Identification of the financial information in the context of modern trends of business development.

One of the reasons of changes in the preparation, justification, adoption and implementation of management decisions is modification of aspects of formation, preservation and usage of financial information. Therefore, the needs and expectations of users of information are changing. Financial information is a set of indicators related to activity of business entities with valuation. It's defined and structured according to the criteria of implementation of requests for information users. The proposed approach for the classification of financial information may be used in activity of users of financial information and auditors.

2.10. Bohdan Kostiuk. Improving the mechanism of a tax audit by the State Fiscal Service.

This article investigated the mechanism of state tax audit as a set of elements: principles, regulatory support, human resources, information technology, methods and tools. For each element of the mechanism of state tax audit identified problems and proposed ways of improvement (supplement before-testing phase, increasing the motivation and skills of employees of the State Fiscal Service, the harmonization of legislative acts). Even the author analyzed the effectiveness of the state tax audit for the years 2014-2015.

Part 3. Modern trends in business and its environment

3.1. Tadeusz Pokusa. The essence, the basic characteristics and stages of process oriented management.

The article concerns the essence, the basic characteristics and stages of process management. Adoption orientation processes as a guideline for management is now becoming a condition

- 2.6. **Lyubov Klapkiv** – PhD in Economics,
Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine
Jurij Klapkiv – PhD in Economics,
Ternopil National Economic University, Ternopil, Ukraine
- 2.7. **Tetyana Yavorska** – Doctor of Economic Sciences, Professor,
Lyudmyla Voytovych – PhD in Economics, Associate Professor,
Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine
- 2.8. **Liudmyla Nechyporuk** – Doctor of Economic Sciences, Professor,
Yaroslav Mudry National Law University, Kharkiv, Ukraine
- 2.9. **Oleksandr Sherstiuk** – PhD in Economics, Associate Professor,
Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine
- 2.10. **Bohdan Kostiuk** – PhD student,
Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine

Part 3. Modern trends in business and its environment

- 3.1. **Tadeusz Pokusa** – Dr., the Vice Chancellor and Dean of the Faculty of Economics of
the University of Education,
The Academy of Management and Administration in Opole, Republic of Poland
- 3.2. **Nataliia Chupryna** – PhD in Economics, Associate Professor,
Ukrainian State University of Chemical Technology, Dnipro, Ukraine
- 3.3. **Bozena Gajdzik** – Dr inż.,
Silesian University of Technology, Gliwice, Republic of Poland
- 3.4. **Valentyna Bobrovnik** – PhD in Economics, Associate Professor,
Khmelnyskyi National University, Khmelnyskyi, Ukraine
- 3.5. **Alla Grinko** – Doctor of Economic Sciences, Professor,
Paul Grynko – PhD in Economics,
Olha Kvasha – PhD in Economics,
Kharkiv State University of Food Technology and Trade, Kharkiv, Ukraine
- 3.6. **Natalia Korzh** – PhD in Economics, Associate Professor,
Kyiv National University of Trade and Economics, Vinnytsia Trade and Economics
Institute, Kyiv, Ukraine
- 3.7. **Olena Lytvynenko** – PhD in Economics, Associate Professor,
Kharkiv Institute of Trade and Economics Kyiv National University of Trade and
Economics, Kharkiv, Ukraine
- 3.8. **Tetyana Rzayeva** – PhD in Economics, Associate Professor,
Hryhorii Rzayev – PhD in Economics,
Khmelnitsky National University, Khmelnitsky, Ukraine
- 3.9. **Dariia Smolych** – PhD in Economics,
Lutsk National Technical University, Lutsk, Ukraine
- 3.10. **Eva Zhuk** – PhD student,
Khmelnitsky National University, Khmelnitsky, Ukraine
- 3.11. **Olena Lytvynenko** – PhD in Economics, Associate Professor,
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine
- 3.12. **Oksana Tereshchuk** – PhD in Geographical Science, Associate Professor,
Tatiana Lysyuk – PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Yuriy Biletskiy – Senior Teacher,
Lesia Ukrainka East European National University, Lutsk, Ukraine